GAZETA KRAKOWSKA

N^ro 93.

z KRAKOWA dnia 20 LISTOPADA 1825 roku w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 12 Listopada.

Wielkie korzyści z Merynosów, tak dalece zwróciły powszechną uwagę, iż zapomniano wcale o innym rodzaiu owiec, niemniey pożytecznym, ktory rozmaicia utorowie opisywali. — Co się tyczy wełny dwa są gatunki owiec, które stosownie do klimatu, okoliczności mieyscowych, doszły rozmaitego stopnia ulepszenia, i które w ostatnich czasach przez mieszanie znacznie udoskonalone zostały. Jeden z nich ma wełnę kędzierzawą dobrą do folowania, a przeto szczególniey do roboty sukna przydatną; Merynosy Afrykańskie i Hiszpanskie należące do tey rasy, stanowią naywybornieyszy gatunek owiec dzikich, gdy się z niemi stosownie do klimatu przyzwoicie obchodzić będzie; owce Elektorskie udoskonalone są przez sztukę. — Druga rasa ma wełnę długą, miękką, nie bardzo kędzierzawą, i bardzo dogodną do roboty materyi wełnianych kosmatych. Do tey rasy należą owce Europeyskie i inne mniey więcey przez pomieszanie ulepszone. Owce w Leicester przez sztukę doszły do znakomitego stopnia udoskonalenia. Ta druga rasa w iedney tylko Anglii iest w pewnym stopniu udoskolenia, i sposoby te udoskonalenia iey tylko wyłącznie są znane. Zważając atoli na rękodzielnie potrzebujące w znaczney obfitości tey wełny, nadto na okoliczność, iż mięso i tłustość tego gatunku lepsze są niż z merynosów, że mniey starannoś̃ci wymagaią iak merynosy, łatwiey i skuteczniey rozmnażaią się nawet w takich okolicach, w który h merynosy nie wielką korzyść obiecuia, godną zaiste byłoby rzeczą, aby publiczność zwróciła uwagę na ten gatunek owiec z długą wełną.

Dziennik Petersburgski umieścił następuiący artykuł: — " Wywóz drzewa do budowli od nieiakiego czasu znacznie się powiększył w porcie Gdańskim; spekulatorowie Polscy nie zaniedbali korzystać z tego nowego rodzaiu odbytu, lecz że za nadto wiele drzewa spławili, mało więc zyskali na niem, wyiąwszy naypierwsze gatunki, których nie tak wiele było. Cynk iest naykorzystnieyszym

artykułem handlu dla Polski, i zdaie się, że coraz ważnieyszym stawać się będzie; naywięcey go przechodzi przez Gdańsk; w roku bieżącym wysłano około 80,000 pudów Cynku, szczególniey do Anglii, gdzie cena iego coraz bardziey się wznosi. „

Z Paryża d. 3 Listopada.

Król przeznaczył w dniu swoich imienin mnóstwo dobrodzieystw dla swych poddanych. Oprócz 25,000 Fr. które niedawno spalonemu miastu Salins wypłacić kazał, wyznaczył z własney kassy 60,000 Fr. dla wsparcia w różnych departamentach osób, które poniosły szkody przez ogień i grady. Uszkodzeni przez wysadzenie na powietrze składów prochu otrzymali 3000 Fr. Dwiema set nowem osobom, powiększey części sierotom i wdowom po dawnych woyskowych wyznaczył pensyie. X. Dubois, który 33 lat był Missyionarzem w Jndyiach, otrzymał pensyią. Na wystawienie pomników dla Dugay-Trouin i Jerzego Cadandal podpisał Król 3000 Fr. Szkole Sorbony wyznaczony został roczny dodatek 15,000 Fr. na przyięcie ochotnych uczniów. Nakoniec Arcybiskupowi Paryzkiemu i Prefektowi Sekwany złożono summę 250,000 Fr. na okupienie za długi uwięzionych osób i inne dobroczynne cele.

Dywizyie Jodwodowa, która przy powrocie woyska z Hiszpanii w Perpignanie i Baionie utworzona była, została, d. 1 b. m. rozwiązana. Tegoż dnia zwinięty został obóz ćwiczeń pod Perpignanem i składaiące go pułki udały się w głąb kraiu.

Kopalnie soli wydzierżawione zostały dnia 3 Października kompanii składaiącey się z Paravey, Humann, Saglio, braci Bethmann i Gontard na 99 lat, która ofiarowała rządowi 59 od sta czystego dochodu. Jnni ubiegaiący się nieofiarowali iak po 54 do 57 1/2 od sta.

Dla wydobycia Hiszpanii z nędzy, względem czego Dziennik Gwiazda nie upatruie żadnego środka, podaie Dziennik Handlowy następuiące sposoby: 1) powszechne przebaczenie; 2) pomnieyszenie klasztorów; 3) uznanie nowych Amerykańskich kraiów i zawarcie z niemi związków handlowych; 4.) uznanie wszystkich długów (za Stanów) które kray zaciągnął, i przywrócenie na tey zasadzie kredytu publicznego; 5) ustąpienie woyska Francuzkiego w 6 miesięcy po wydanych w tey mierze wyrokach. Jeżeli z tego wszystkiego nic nie nastąpi, tedy Francyia powinna woyska swoie cofnąć i względem Ameryki póyść za przykładem Anglii.

Dnia 31 Października pomiędzy Haitańskiemi deputowanemi z iedney, a Hr. St. Criq i Baronem Machau z drugiey strony zawarta została umowa, która uważaną bydź może iako uzupełnienie rozporządzenia Królewskiego z dnia 17 Kwietnia r. b. Przyięto w niey za zasadę, iż Rzplta Haitańska iest zupełnie niepodległa. Na mocy tey zasady obiaśniony iest pierwszy artykuł rozporządzenia Królewskiego, iż przez otwarcie portów Haitańskich dla wszystkich narodów, niemyślano wcale ograniczyć władzy rządu Haitańskiego, owszem wedle służącego mu prawa może ie dla przyiacielskich narodów otwierać, a dla nieprzyiacioł Rzpltey zamykać. Prawo, że okręty Francuzkie opłacaią tylko połowę wchodowego i wywozowego cła, roz-

ciągnione iest na całą wyspę nietylko na część niegdy Francuzką. Wszystkie płody Haitańskie (wyiąwszy cukier) opłacaią we Francyi cło środkuiące pomiędzy cłem, iakiemu płody naszych osad i zagraniczne podlegaią. Reszta oznaczeń opiera się na zupełney wzaiemności.

Dom Bankiera Ternaux ogłosił, iż przyymuie zgłoszenia na pożyczkę Haitańską.

Akademiia w mieysce zmarłego Preameneu obrała członkiem Xcia Mat: Montmorencey.

Syn Kanarisa iest 7letni chłopiec noszący imie Temistoklesa przyiemney postawy, i zdaie się posiadać żwawość oyca. Nienawiść iego przeciw Turkom tak iest wielka, iż gdy ktoś dla iego ubioru nazwał go Turkiem, porwał się na niego do kamienia. Umieszczony iest w domu pensyi P. Dupres.

Tuteyszy komitet związku za Grekami wysłał drugiego ajenta do Grecyi, którego instrukcyia iest prawie takiey osnowy, iak Jenerała Roche. Niema się do wewnętrznych spraw mieszać i zasięgać rady od Jenerała Roche, ktoremu iest podległym. Zresztą zalecane są Grekom tak na lądzie, iako i na wyspach zgoda, i dla utrzymania swey sprawy urządzenie stałego woyska.

P. Blaquiere, który tak gorliwie wspierał sprawę Graków w Anglii, przybył tu teraz.

Ostatnie odkopywania w Forum w Rzymie okazały, iż Rzym dzisieyszy o to do 12 stop wyżey stoi od dawnego za Rzpltey.

— Dnia 5. —

Uroczystości onegdayszego i wczorayszego dnia z powodu imienin Króla odbyły się bez żadney przerwy. Różne władze i zagraniczni Posłowie składali Królowi powinszowania. O godzinie 10 wprowadzona została do Króla Rada stanu. Onegday w wszystkich teatrach były bezpłatne widowiska, a faierwerk, który o godzinie w pół do 8mey w wieczor spalony został, niebył przez żadne nieszczęście zmięszany. Krol szczegolniey był kontent złożonego mu w tym dniu dla Gabinetu kunsztów podarunku. Był to posąg ze srebra wystawiaiący Henryka IV jako dziecię; podnożek iego iest z zielonego granitu niedawno w Bretanii odkrytego.

Listy Kapitana Artaud do tuteyszego związku za Grekami (z Zante pod d. 20 Września) potwierdzaią wiadomość, że w Nawarin, Modon, Koron i Alexandryi grassuie morowe powietrze. Położenie Jbrahima Baszy staie się codziennie gorszem. Kondurjotis iest znowu prezesem rady wykonawczey, a Maurokordato zawsze ieszcze Ministrem spraw zagranicznych.

Z Madrytu d. 26 Października.

Wczoray o godzi: 5 z południa nadeszła tu z Eskurial, gdzie Dwór ciągle ieszcze bawi, wiadomość o oddaleniu P. Zea Bermudez. Minister morski doniósł mu o tem dziś rano. Mowią, że całe Ministeryium zmienione zostanie, i że nawet Xżę Infantado nie utrzyma się przy Ministerstwie, które po P. Zea Bermudez obiął.

Dzisieysza Gazeta Dworska nic nowego nie donosi.

Jenerał kapitan Katalonii doniósł pod dniem 19 b. m. kommissyi handlowey, że napoczątku zeszłego miesiąca z Try-

polu wyszło na morze kilkanaście korsarskich okrętów, dla ścigania Kolumbiyskich, przeto kapitani okrętow Hiszpańskich powinni zaopatrzyć się w potrzebne dowody i znaki, aby niebyły za Amerykańskie wzięte.

Z Lizbony d. 15 Października.

Przybyły tu Szambelan i Poseł N. Króla Pruskiego, P. Royer, na oddzielnem posłuchaniu w zamku Mafra złożył naszemu Krolowi znaki ordera Orła czarnego, ktore mu Monarcha i-go przysłał.

Podług oznaymienia Ministra spraw wewnętrznych wydał rząd w roku zeszłym 529,359,513 reisow (78,000 talarow) na 152 budow en i ulepszeń w krolestwie. 25 gościńcow i 20 mostow zostało częścią naprawionych, częścią nowo założonych; wiele publicznych gmachow i zamkow Krolewskich uzupełnionych i ukończonych, przyczem ciągle zatrudnianych było 3579 robotnikow.

Z Rzymu d. 23 Października.

Oyciec S. tak dalece przychodzi do zdrowia, iż wkrotce oddać się będzie mógł zwyczaynem swoim zatrudnieniom.

Onegday przybyli tu Xiężtwo Łukiescy. Z 28 łotrow składaiącey się bandy Gasbarane, wszyscy poddali rządowi, 3 tylko wyiąwszy.

Z Rio - Janeiro d. 8 Września.

Z powodu zawartey umowy, przez którą uznana i nazawsze zapewnioną została niepodległość Brazylii, panuie tu naywiększa radość. Wczoray iako w dniu iey ogłoszenia była u Dworu wielka gala; Poseł Angielski, Karol Stuart, iakoteż sprawuiący interessa Austryi i Francyi, Baron Marschall i Hr. Gestas, przybyli uroczyście do Dworu i zostali przez Mistrza obrzędow Saldanho de Gama do N.N. Cesarstwa wprowadzonemi, ktorym złożyli swe życzenia. Eskadry Angielska i Francuzka, tudzież wszystkie znayduiące się w porcie okręty wywiesiły swoie bandery i Cesarz przy huku dział wiechał do miast. Wkrotce potem udał się na przegląd woyska, gdzie z nayżywszemi okrzykami był przyięty. Gdy niepodległość Brazylii w tak świetnym sposobie iuż uzyskaną została, przeto J. C. M. nakazał zdiąć z rękawów żołnierzy wyszyty napis: "Niepodległość, albo śmierć!"

Oto iest całkowita osnowa zawartey między N. Cesarzem i N. Krolem Portugalskim umowy, tyczącey się niepodległości Cesarstwa Brazyliyskiego w d. 29 Sierpnia 1825, a przez N. Cesarza w tymże dniu zatwierdzoney.

W imieniu Przenayświętszey i Nierozdzielney Troycy.

Gdy N. Krói Portugalski pałał żądaniem przywrocenia pokoiu, przyiaźni i dobrego porozumienia pomiędzy pobratyńskiemi narodami, ktore nayświętsze związki powinny były połączyć i wiecznem przymierzem połączyć, przeto dla dopięcia tego ważnego celu, przyłożenia się do ogólnego dobra, i zapewnienia politycznego istnienia i przyszłych losow tak Portugalii, iako też Brazylii, oraz usunięcia wszelkich zawad, uznał iż wzmiankowane przymierze i zgoda dla szczęścia obu krajow dopięte bydź mogą przez Dyplomat z dnia 13 Maia r. b, ktorym Brazylią iako niepodległe, od Krolestw Portugalii i Algarbii oddzielone Cesarstwo uznaiąc, swiemu nayukochańszemu i nayszacowniejszemu Sy-

nowi Don Pedro iako Cesarzowi i prawem iego nas ępcom z własney i wolney woli panowanie nad nim u tąpił i przelał, warując tylko dla swey osoby iego tytuł; i gdy oba Monarchowie przyięli pośrednictwo Anglii, wyznaczyli zatem pełnomocników, (tu wymienionemi są pełnomocnicy,) którzy następuiącą umowę zawarli:

§ 1. N. Król Portugalski uznaie Brazyliią iako od Królestw Portugalii i Algarbii niepodległe i oddzielone Cesarstwo, a nayukochańszego i nayszacownieyszego Syna swoiego, Don Pedro, iako Cesarza; ustępuie i zleca mu i prawem iego następcom z wolney woli panowanie nad rzeczonem państwem, zachowuiąc sobie tylko dla własney swey osoby tytuł.

§ 2. N. Cesarz na dowód swoiego szacunku i miłości dla Nayiaśnieyszego O c i Pana, D n J n zostego, zezwala, aby dla swey osoby przybrał tytuł Cesarza.

§ 3. N. Cesarz przyrzeka nieprzyiąć od żadney Portugalskiey osady propozycyi względem wcielenia do Brazylii.

§ 4. Panować ma odtąd pokoy, przymierze i nayzupełnieysza przyiaźń pomiędzy Cesarstwem Brazyliyskiem i Królestwami Portugalskiem i Algarbii, i zapomniane bydź zupełnie maią dawnieysze nieznaski pomiędzy obiema narodami.

§ 5. Poddani obu narodów, Brazylijanie i Portugalczykowie uważanemi bydź maią w każdym z umawiaiących się kraiów, iako poddani nayprzyiaźnieyszych narodów, prawa ich i własność maią bydź sumiennie zachowane i utrzymane; rozumie się tu także, iż właściciele dóbr nieruchomych utrzymanemi maią bydź w spokoynem ich posiadaniu.

§ 6. Wszelki nieruchomy, osobisty i ruchomy maiątek zasekwestrowany lub skonfiskowany, należący do poddanych obu Monarchów Brazylii i Portugalii, ma bydź z zaległościami, po potrąceniu iednak kosztów administracyi, właścicielom zwrócony lub wynagrodzony.

§ 7. Wszystkie okręty do poddanych obu kraiów należące lub zabrane maią bydź wraz z ładunkiem zwrócone lub wartość ich wynagrodzoną.

§ 8. Wyznaczona zostanie od obu rządów z równey liczby Brazylijanów i Portugalczyków kommissyia do załatwienia przeznaczeń § 6 i 7 przyczem zastrzega się, iż sprawy w rok po wyznaczeniu kommissyy załatwione bydź maią; w przypadku zaś niezgody, spór przez Reprezentanta pośredniczącego Monarchy ma bydź rozstrzygniony. Rządy maią oprócz tego oznaczyć fundusz, z którego przyznane należytości zapłacone bydź maią.

§ 9. Wszystkie pretensyie pomiędzy obiema kraiami maią bydź obrachowane, i oba rządy względem ich wypłaty się porozumią.

§ 10. Zwyczayne stosunki między narodami Brazyliyskim i Portugalskim, maią tak dalece bydź przywrócone, iż nawzaiem nie będą płacić iak 15 od sta cła wchodowego. Opłaty od powrotu z ładunkiem pozostaną iak były przed rozdziałem ustanowione.

§. 11. Wzaiemne wymienienie zatwierdzeń ninieyszey umowy nastąpić ma w Lizbonie w przeciągu 5 miesięcy lub ieżeli można prędzey od dnia iey podpi-

su. — Działo się w Rio-Janeiro d. 29 Sierpnia 1825.

(Pod.) *Karol Stuart, L. J. de Carvelho e Mello, Baron Santo Amaro, Fr. Villela Barboza.*

— Dnia 10. —

Jenerał Bran, ktory dawniey był iednym z kommissarzów Brazyliyskich w Londynie, mianowany został Ambassadorem przy Dworze Lizbońskim, i wkrótce uda się na mieysce swoiego przeznaczenia.

P. Stuart zabiera się do odpłynienia dla zagodzenia waśni między Brazyliią i Buenos-Ayres do ostatniego miasta i ma nadzieię, iż to poselstwo szczęśliwie zakończy. Zapewniaią, iż on iest za ustąpieniem Monte-Video Rzpltey Rzeki Plata. Za powrotem oczekiwać tu będzie zatwierdzenia umowy z Portugaliią, a potem do Anglii odpłynie.

Patryioci Binda oriental maią czynić postępy, lecz z odezwy ich Wodza Jenerała Lavalleja, pod dniem 17 Sierpnia zdaie się okazywać, że mieszkańcy La Colonia pozostać chcą przy Brazylii. Postawione nad rzeką Uruguay obserwacyyne woysko Buenos Ayres wynosić ma 8000 ludzi.

Z Londynu d. 1 Listopada.

Dwór zawdział po zmarłym Krolu Bawarskim na 10 dni żałobę.

Xżę Kumberlandyi powracaiąc do Berlina pożegnał się we czwartek z Królem. Wychowanie iego syna, na ktore iak wiadomo Parlament 6000 Fs. wyznaczył, było powodem do iego tu przybycia.

Poseł Portugalski miał w sobotę naradę w wydziale spraw zagranicznych.

Podług prywatnych doniesień z Asturyi zwolniona została dotychczasowa surowość przeciw konstytucyionistom tey prowincyi. Uwięzione za stanów członki rządowey w Owiede Junty, które od dwóch lat w więzieniu ięczały, zostały nagle uwolnione, i stronnictwo liberalistów połączyło się z Jozefinistami, dla oparcia się stronnikom Junty Apostolkiey i wspierania ile możności rządu w umiarkowanem iego postępowaniu.

Wszyscy udaiący się ztąd do Mexeku podróżni, opatrzonemi bydź muszą paszportami od tuteyszego Sekretarza poselstwa Mexykańskiego, P. Roccafuenta.

Na Haity oczekiwano bardzo obfitego urodzaiu kawy. Cena kawy 100 Francuzkich funtów na okręcie była 13, a bawełny 19 dolarów. Port au-Prince było tego lata przed podwyższeniem cła tak dalece zapełnione towarami, iż zaledwo ie sprzedać potrafiono.

Gdy do Nowego Orleanu nadeszła wiadomość o spadnieniu ceny bawełny w Anglii ustały wszelkie czynności handlowe i z niecierpliwością wyglądano wiadomości z Europy.

Do Kartageny przybył zbudowany w Nowymiorku parowy okręt, dla krążenia po rzece Magdalenie, i wielkie korzyści obiecuią sobie z żeglugi.

Kupiecki Dom w Londynie, Herring, Powsel i kompaniia podał municypalności w Karakas propozycyią względem założenia drogi z żelaznemi koleiami z La Guaira do Karakas.

Jeden z kupców handluiących zbożem zapewnia, iż w przyszłym miesiącu otworzone zostaną porty Angielskie do

wprowadzenia zagranicznego ięczmienia za opłatą po 5 szylingów od kwarteru.

Z Bogota piszą pod dniem 20 Sierpnia, iż część Kolumbiyskiey flotty posłaną została do Mexyku, dla wspierania oblężenia twierdzy Ulloa.

— Dnia 4. —

Ważna wiadomość o zawarciu traktatu między Brazylią i portugaliią nadeszła tu przez okręt przewozowy Vibelia, który po 51 dniach żeglugi przybył dnia 1 b. m. do Anglii.

Parlament został do 5 Stycznia roku przyszłego odroczony.

Przed kilku dniami nadeszły tu pisma od naszych Posłow z Wiednia, Berlina, Paryża i Lizbony. P. Caning bawi ieszcze na wsi, i odwiedził niedawno Hr. Liwerpool.

Podług listów prywatnych z Paryża P. Huskisson znalazł wiele trudności względem zawarcia traktatu handlowego między Angliią i Francyią; osobliwie wystąpił P. Ternaux iako przeciwnik i starał się wszystkiemi sposobami rząd przekonać, iż takowy traktat będzie dla Francyi bardzo szkodliwy.

Margr. Hasting miał wczoray posłuchanie u Krola w Windsor.

Z Singapore nadeszły doniesienia do 12 Maia. P. Crofort, który zostaie na czele Angielskiey osady w Malaka, podnosi ią coraz bardziey, a handel z Sincapore powiększa się co rok. Do tamecznego portu zawinęło do 3 Kwietnia 6 Chińskich statków, 4 z Kantonu z 214, a 2 z Fokien z 921 wychodniami; Europeyskie okręty przywiozły tam także 457 Chińczyków. Wielu pozostało tam, a reszta udała się do Malaki i Penang. Założony tam także został warsztat na kupieckie okręty, których iuż dwa zbudowano. — W Kwietniu oba Francuzi Vaunier i Chaigaeau, ktorzy przez kilka lat w Kochinchina sprawowali wysokie urzędy Mandarynów, przybyli tam z swoiemi rodzinami w powrocie do Europy.

Podług prywatnych doniesień z Kalkuty woyna z Birmanami zdaie się bardzo bliską bydź ukończenia.

Całkowity dług Anglii wynosił w dniu 5 Stycznia 1823 roku 838.429,650 Fs. z roczną prowizyią i obligacyiami spłacalnemi w kwocie 29.869,139 Fs.

Podług prywatnego listu z Vera-Cruz pod dniem 25 Sierpnia, Niderlandski kommissarz ukończywszy układy z Kolumbiią, przybył do Alvarado, dla udania się ztamtąd w tymże celu do Mexyku, a gdy tam rzecz ukończy uda się do Limy.

W samem mieście Buenos-Ayres mieszka teraz przeszło 5000 Anglików.

Potężna burza, która od onegdayszey nocy przez cały dzień wczorayszy od zachodnio-południa panowała, wielkie pod naszemi brzegami poczyniła szkody.

Z *Nowegojorku d. 10 Października.*

Gazeta Wasingtońska zawiera następuiący artykuł o pretensyiach Ziednoczonych Stanów do Francyi: Należytość za zabraną i skonfiskowaną własność obywatelom Ziednoczonych Stanów w moc wyroków wydanych w Berlinie, Medyolanie i Rambouilet, wynosi przeszło 10 mill. dolarów, a na to nic ieszcze niezapłacono; lecz Francyia może i zapłacić musi.

Rząd cuteyszy budować teraz każe 12 woiennych korwet.

Mianowany naszem Posłem w Kolumbii, P. Anderson, odpłynął z Bostonu na mieysce swoiego przeznaczenia.

Xiążę Bernard Sasko-Weimarski podczas swoiego tu bawienia obeyrzał, w towarzystwie kilkunastu officerów Amerykańskich, warownie portu tuteyszego i przyięty tam był wystrzałem z działa.

Hiszpańska woienna szalupa Achil, która odstrychnęła się od okrętu Azyia, który iak wiadomo poddał się Mexykanom, została przez własny lud Rpltey Chiliyskiey oddana.

Z Hagi d. 4 Listopada.

N. Król polecił Dyrektorowi jeneralnemu obrządku Katolickiego 35 plebanom i wikarym Xięztwa Luxembourgskiego, należącym do dyiecezyi Namurskiey, którzy przysłali J. K. Mci podziękowny adres z powodu utworzonego Kollegium filozofii, że przyiemno J. K. Mci było, iż umieli ocenić zamiar iego.

Naystarszy syn Xcia Oranii zachorował, przez co przedłużył się pobyt Xięztwa rodziców w Bruxelli.

Pod przewodnictwem znanego Hr. Hogendorp utworzył się tu także związek za Grekami, który w tych dniach w Gazetach tuteyszych umieścił wezwanie do składek dla Greków.

Poseł Francuzki dał świetny bal z powodu imienin Monarchy swoiego.

NN. Królestwo, Królewicowstwo, Fryderykowstwo i Królewny udadzą się w tych dniach do Amsterdamu.

Jenerał Krayenhoff i Pułkownik Verveer, którzy powrócili z Kurasao, znayduią się tu teraz. Pierwszy miał J. K. Mci podać ważne doniesienia o tey wyspie.

W tych dniach przebiegł tędy Angielski gabinetowy goniec z Wiednia do Londynu.

Od granic Tureckich d. 28 Października

Z nadeszłych do Tryiestu doniesień z Korfu do 7 Października, a z Napoli di Romania do 24 Września okazuie się, że mimo chwalebnych dla Greków zdarzeń pod Missolongi i w Arkarnii, Ibrahim Basza z licznemi swoiemi przez Francuzów dowodzonemi woyskami ciągle pustosząc przebiega Moreą, i zaledwo powstałe z popiołów wsie pali i kościoły burzy. Grecy, którzy iego naprzód i wsteczne pochody uważaią iako skutek rozpaczy, walczą tylko przeciw niemu kupami po 100 do 150 ludzi, ponieważ wydołać niepotrafią doświadczeniu i taktyce Francuzkiey. Do poki więc działać będzie w massie, niepotrafią zadać mu stanowczey klęski. Ale gdy wszelka żywność za iego posuwaniem się uwożona iest w góry, cierpieć zatem ma wielki niedostatek i woysko w nienaylepszym znayduie się stanie zdrowia. Wystawienie w Trypolizzy i za pierwszem iego wniyściem meczetu, lubo tylko z drzewa, zrobiło na Moreanach głębokie wrażenie. Wszyscy służący w woysku Tureckiem Europeyczykowie, gdy dostaną się w ręce Greków, są zabiianemi. Mowią, iż to miasto maiące 600 ludzi osady, chce się Grekom poddać.

DODATEK
DO Nro 93.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 20 LISTOPADA 1825 roku w NIEDZIELĘ.

— Z *Krakowa*. —

SENAT RZĄDZĄCY.

Postanowiwszy zaiąć na otworzenie widoku Plantacyy mieyskich, w celu upięknienia stolicy czynionych, dom Mydarnia zwany w końcu ulicy Sławkowskiey na fundamentach dawnych murów mieyskich, od strony Przedmieścia Kleparz stojący, a własnością P. Ignacego Ulrych Mydlarza będący, polecił następnie w duchu ustawy Seymowey z dnia 19 Grudnia 1825 r. zapadłey, a mianowicie: Art: 5 Assessorowi prawnemu przy Senacie zostaiącemu, popieranie Imieniem Rządu interessu tego przed Trybunałem I. Instancyi, i wyiednanie taxy Sądowey domu powyższego, na użytek publiczny zaiąć się maiącego, wedle form Kodexem postępowania wskazanych. — Co gdy dopełnionem zostało, i zaięcie domu tego już raz w Dzienniku Rządowym Nro 35 z roku 1824 tudzież w Gazecie Krakowskiey ogłoszono, Senat obwieszczenie takowe ieszcze po dwakroć tak w Dzienniku, iako i w Gazecie umieścić poleca. — W Krakowie dnia 11 Listopada 1825 r. WODZICKI.

Mieroszewski, Sekr: jen: Sen.

Z Minchen d. 1 Listopada.

Wczoray o godzinie 6ey w wieczór wyiechał N. Król przeciw Wysokiey swoiey Małżonce iadącey z całą rodziną do tuteyszey stolicy. Ziechali się NN. Państwo w Dachau i udali się ztamtąd do Nimfenburga dla odwiedzenia Królowey matki, gdy tymczasem rodzina poiechała prosto do miasta naszego. O godzinie 9 w wieczór przybyli tu NN. Królestwo na pociechę wszystkich mieszkańców.

J. K. M. mianował dnia 24 Października Radcę nadwornego Józefa Martin gabinetowym swoim sekretarzem. Mówią, iż Monarcha przez nayłaskawszy wzgląd, że tyle ludzi przez długi czas pozbawionych iest zarobku, dozwolił w całym kraiu otworzyć znowu teatry.

Magistrat miasta Wirceburga otrzymał pod dniem 1 b. m. następuiący Reskrypt: Gdy przez zaszłe stosunki Dwór moy opuścić musiał Wircburg, czyni mi to przyiemność, że mogę dziś Magistratowi donieść, iż za moią namową N. Królowa wdowa obrała Wircburg na wdowie swoie mieszkanie. Miasto Wircburg uzna w tem dowód mey przychyl-

ności, który mu tem chętniey daię, że pamiętny iestem okazywanego przywiązania do mey osoby, i korzystam z tey sposobności do zapewnienia Magistratu Wircburgskiego o mey Krolewskiey łasce. W Minchen d. 29 Października 1825.

Ludwik.

Od brzegów Menu d. 7 Listopada.

W Eberstadt przy Weinsberg włościanin umieraiąc zostawił na kartce bez daty rozporządzenie, aby iego dziedzice z pozostałego po nim maiątku odłożyli na wieczny fundusz 500 ZR. na zakupowanie corocznie Xiążek szkolnych dla dzieci iego parafii. Sukcessorowie dzieląc się spadkiem, znaleźli przypadkiem tę kartkę, i natychmiast oswiadczyli władzy mieyscowey, iż chcą dopełnić woli oyca swoiego.

Senat wolnego miasta Frankfortu, przychylaiąc się do prośby P. Göthe, wydał uchwałę, iż w obwodzie Frankfortskim nietylko za życia, ale i podczas istnienia iego sukcessorów dzieła iego nie mogą bydź przedrukowane.

W Steinbach i okolicznych wsiach i lasach w nocy dnia 23 Października tak okropny wiał wiatr z deszczem i śniegiem, iż w wielu wsiach pozrywał dachy z chałup. W samem lesie Steinbach obalić miał drzew na 100 siągów.

Z Hildburghausen piszą: że 21go Października przybył tam przy okrzykach ludu Xiążę Jerzy z swoią Małżonką Xiężniczką Maryianną Meklenburgo-Szweryńską. Sam panuiący Xżę przyiął przybywaiących na granicy państwa swoiego i wiechał z niemi do miasta.

Z Zante d. 8 Października.

Dwa przybyłe tu od Lacedemońskich brzegow okręty przywiozły następuiącą wiadomość: Ibrahim Basza pociągnął z całem swoim woyskiem do Mistra; spokoyni mieszkańcy za iego się zbliżeniem opuścili miasto, ktore Egipcyianie spalili. Posunęli się potem w zachodniey Lakonii aż do Archangelos, zkąd Ibrahim Basza dostać się chciał do Monemwazia; ale Kolokotroni na czele 4000 ludzi oparł mu się dzielnie na gorze Zageta; potyczki ciągnęły się przez trzy dni i zawsze korzystne były na stronę Greków, aż nakoniec dnia trzeciego za przybyciem na pomoc walecznego Nikity z 2000 ludzi przeważyło się zupełnie na stronę Greków. Ibrahim z utratą 3000 ludzi odparty został do Pantalonia, zkąd oba weyścia przez Greków osadzone został.

Flotta Grecka odpłynęła z Kassos do Alexandryi.

Dostrzegacz wschodni pisze z Aten pod dniem 18 Września: Jenerał Gura ciągle tu gra rolę małego Pisistrata. Boiaźń sprowadziła tu mnostwo ludzi z Liwadyi i innych okolic. Żyiemy do tey chwili spokoynie; bo Turcy z Salony i Negrepontu nie czynią żadnego poruszenia przeciw Atyce. Jie nie poiętą iest ta spokoyność, tyle dla nas przyiemną. Z Napoli di Romania przybył tu officer, ktory woysko ukształcić ma na sposob Europeyski. — Grecy na okręcie Hiszpańskim, ktory z Katamanii płynął do Egiptu, odesłali sześćdziesiąt kilka Arabow, których na rożnych okrętach zabrali, Vicekrolowi Egipskiemu. lecz wiedzieć niemożna czyli przez wspaniałość lub urąganie.

Teatr Narodowy.

Dziś w Niedzielę dnia 20 b. m. łącznie z JPP. Skibińskiemi daną będzie Opera w 2 aktach, z francuzkiego P. St. Juste, przez L. A. Dmuszewskiego przetłomaczona z muzyką P. Boieldieu: *Jan z Paryża.*

Kilka Słów

o *Teatrze Narodowym.*

Kiedy stolica naszey Rzeczypospolitey, stopniami wzrasta i przychodzi do u iękmenia, że ci ktorzy iey od pięciu lat niewidzieli, większą częsć miejsc, ledwie sobie przypomnieć mogą; kiedy coraz liczniejsi rodacy i cudzoziemcy, zaczynaią z upodobaniem ią odwiedzać i w przyiemnem, że tak powiem, uśmiechaiącem sięiey położeniu, coraz więcey smakować; przyszła koley równie i na teatr narodowy, ktorego gmach zupełnem dziś odnowieniem, w skromney ale miłey oku postawie, dopełnia reszty życzeń. — Mocna potrzeba wzniesienia sceny narodowey, w tey stolicy wolnego ludu, do iakieykolwiek wyzszości, powszechnie czuć się dawała; wczorayszc widowisko, za uroczyste epoki tey rozpoczęcie uważać można. — Powrot PP. *Skibińskich* na scenę, ktorzy w operze *Angiolina* po dwuletniey nieobecności, za gorliwem staraniem szanownego Właściciela teatru, pierwszy raz wystąpili, zapewnił nam nayprzyiemnieysze widowiska, i nietylko ucieszył, ale nawet rozczulił zebranych Widzów. Kto był świadkiem uniesienia z iakiem Publiczność powitała, i w końcu widowiska wywołała Państwa *Skibińskich*, ten zgodnie z nami przyzna, że iuż teraz wzrostowi dalszemu sceny naszey niczego więcey życzyć niepotrzeba iak tylko tego: aby i loże, zwłaszcza pierwszo piętrowe, łaskawsze nadal bydź raczyły, ato tym konieczniey, że dziś wspieranie talentow narodowych, przyczynianie się gorliwe do postępu sztuk pięknych, iest iuż powszechnie przyiętym obyczaiem Paryża, Londynu i Warszawy, że ieśli ieszcze raz, teatr u nas upadnie, to tylko z naszey winy, i na nasz wstyd!... bo wszystko iuż zrobiono, co tylko możność zrobić dała; reszty więc dopełnienie, zależy od samey Publiczności.

W Krakowie d. 18 Listopada 1825.

X. A. B. C. D. Z.

Uwiadomienie.

Lotteryyne.

Zrzeczenie się przedłużonego ciągnienia Lotteryi na dwie piękne Realności Państwa Dubiecka i Wsi Sliwnica.

Przez dobre przyięcie, iakie ta Letterya od swoiego zaczęcia u Prześwietney Publiczności znalazła, podpisany Dom hurtowny znalazł się w przyiemnem położeniu, iż może odstąpić od przedłużonego ciągnienia, i stosownie do naywyższego Jego Cesars: Krolew: Mci pozwolenia początkowo ogłoszony termin do ciągnienia, z odmianą tylko dwoch dawniey przedłużonych wygrań, na dzień 16 Lutego 1826 wyraźnie i nie odmiennie oznaczyć.

Lotterya ta, iak z planu iey widzieć można, obeymuie 12,071 dobrze uposażonych traferow w kwocie 410,0 4 ZR. w W. W. pomiędzy ktoremi znayduią się dwa na obie Realności, za których wykupno ofi rowane iest summa 200,000 ZR. w W. W. to iest: za pierwszą 150,000, a za drugą 50,000 ZR w W. W. tudzież 1975 wyciągnąć się maiących traferow od 20 000, 10,000, 5000. 3000. 2000. 1000. 500 aż do nayniższey ilości 12 ZR. w W. W. w kwocie 77,323 ZR. w W. W. daley 2042 przed i potraferow od 1000 ZR. w W. W. ż do 12 ZR w W. W. w kwocie 38 696 ZR. w W. W. nakoniec 8052 wygrywań w złocie od 100. 50. 25. 4 aż 1 Dukata. w kwocie 94,005 ZR. w W. W. ktore w ogóle stanowią summę 410,024 ZR w W. W. Tak znaczna liczba traferow w stosunku małey ilości losów, z ktorych się ta Lotterya składa, zwiększa tem bardziey podobieństwo wygraney, że niemal na każdy toty los przypada wygrana i nawet ieden los 22 razy wygrać może.

Podpisany Dom hurtowny ofiaruie ieszcze nadal biorącem razem za gotową

zapłatą 10 czarnych losów iety gratysowy, który pewnie przynaymniey Dukata w złocie wygrać musi, poki niewielka iuż ich liczba rozebraną nie będzie.

Los kosztuie 10 ZR. w W. W.

W Wiedniu dnia 7 Listopada 1825.

A. C. Schram.

W Krakowie dostać można losów na tę Lotteryią w Handlu JP. Antoniego Hölzel.

UWIADOMIENIE O LOTERYI.

Ciągnienia

Wielkiey Loteryi w Wiedniu u Synów Daniela Coith na

DWA NAYPIĘKNIEYSZE i NAYWIĘKSZE TAMECZNE DOMY,

stoiące na placu Graben zwanym, pod L. 1122 1123 iuż nieodzownie nastąpią: Pierwsze na dniu 17 Listopada r. b., zaś Drugie w dniu 4 Stycznia roku nadchodzącego.

Główny Trafer tey Loteryi stanowi, rzeczone dwa Domy, z których czysty dochód roczny wynosi do Złp. 80,000 a za które, handlowy dom Synów Daniela Coith, urzędownie gwarantuie za okazaniem i odstąpieniem wygrywaiącego losu, wyliczyć natychmiast w gotowiźnie Złot: Reńsk: 300,000 w Cwancygiertach, które na Polską monetę 1,300,000 mowię Milion Trzykroć Sto Tysięcy Złotych Polskich czynią.

Oprócz głównego Trafera, są pieniężne wygrania, po Złot: Reńsk: 50,000. 20,000. 10,000. 5000. 1000. 500. 200. 100. i tak stopniowo, aż do Złot: Reńsk: 20 w Wiedeńskiey Walucie, na 3571 losów przypadaiące.— Daley, 10,000 traferów w złocie, przeznaczone na 10,000 Freylosów czerwonych po 1000. 300. 200. 100. 50. 20. 10. 5. 2. Czerwonych Złotych i ½ Souveraind'ora w złocie, które wszystkie bez wyiątku wygrać muszą, za których każdy graiący dostarczony mieć będzie ieden bezpłatnie, kto aż do dnia 15 Października r. b. kupi i zapłaci 10 sztuk losów czarnych, po upłynieniu zaś tego terminu, tylko przy zakupieniu sztuk 15 losów takowych. — Oprocz tego, będą na końcu wyciągnięte, 20 Premiów dla losów w obydwóch ciągnieniach nie wyszłych, każda po Złotych Reńsk: 1000 w Wied: W.

Przy pierwszem ciągnieniu, wyciągnięte będą wygrania pieniężne, po Złotych Reńsk: 50,000. 10,000. 5000. i t. d. w Walucie Wiedeńskiey, i 10,000 czerwonych Frey losów, na które wszystkie, wygrania przypadaią w złocie.

Przy drugim ciągnieniu, wygrane będą DWA DOMY i reszta pieniężnych Traferów po 20,000. 10,000. 5000. i t. d. w Walucie Wiedeńskiey. Na koniec 20 Premiów, po Złot: Reńsk: 1000 w Wiedeńskiey Walucie, na losy po obu ciągnieniach w kole pozostałych.

Los kosztuie Złot: Reńsk: 15 w W. W. Plan obszerny tey Lotteryi i losow, dostać można w Krakowie w handlu Macieia Wentzel, przy głównym Rynku pod L. 18.

DONIESIENIE.

W skutek Rezolucyi Wysokiego Trybunału Pierwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa z Jego Okręgiem z dnia 10 b. m. i r. do L. 3796 wydaney, podpisany Notaryusz zawiadomia Publiczność, iż ruchomości po ś. p. X. Ignacym Szaniawskim pozostałe, iako to: Suknie, Pościel, Bielizna, Xiążki i różne drobiazgi w dniu 21 b. m. r. o godzinie 9tey ranney w Domu Xięży Emerytów przy ulicy Sławkowskiey pod L. 420 stoiącym, przez Publiczną licytacyią za gotową zaraz zapłatę sprzedanemi zostaną.

W Krakowie dnia 14 Listopada 1825 r.

J. Rogalski, Notaryusz.